

Prima instanță: Judecătoria Soroca (sediul central), (jud. C. Botnaru)

Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud. S. Procopciuc, E. Grumeza, N. Chircu)

ÎNCHEIERE

15 iulie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios
administrativ al Curții Supreme de Justiție

În componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Iurie Bejenaru

examinând admisibilitatea recursului declarat de SA "Hidroinpex",
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Carauș
Valentin împotriva SA "Hidroinpex" cu privire la recalcularea restanței la
îndemnizația lunară de dizabilitate și a prejudiciului moral,
împotriva deciziei din 10 decembrie 2019 a Curții de Apel Bălți, prin care au
fost respinse apelurile declarate de către SA "Hidroinpex" și de către Carauș
Valentin și menținută hotărârea din 29 martie 2019 a Judecătoriei Soroca (sediul
central),

c o n s t a t ă :

La 19 septembrie 2018, Carauș Valentin s-a adresat în instanța de judecată cu
cerere de chemare în judecată împotriva SA "Hidroinpex", solicitând recalcularea și
achitarea restanței la indemnizația lunară de dezabilitate, precum și încasarea
penalităților de întârziere.

În motivarea acțiunii a indicat că, în perioada octombrie 1984 - aprilie 1992 a
fost angajat în calitate de inginer-tehnolog în Secția tehnologică în baza ordinului
nr.40-k din 05 octombrie 1984, apoi în baza ordinului nr. 9-k din 02 martie 1984 a
fost transferat în calitate de inginer pe completare în Secția de aprovizionare cu
materiale tehnice la SA "Hidroinpex" (carnetul de muncă JIT-1 №0151786 fila nr.7).

La 30 iulie 1991, ora 12-00 a avut loc un accident de muncă în urma căruia a
suferit traumatisme grave, incompatibile cu viața, punând viața în pericol, a fost
diagnosticat cu "XXXXXX, XXXXX de gr.II, XXXXXXXX. XXXXXXXX XXXX..."
Accidentul de muncă a fost documentat prin întocmirea actului nr.5 din 20
septembrie 1991 și actului comisiei speciale de investigare din 09 decembrie 1991.

Drept urmare a accidentului de muncă, reclamantul a pierdut capacitatea de muncă, la moment având statut de persoană cu dizabilitate accentuată cu pierderea capacității de muncă totală (inapt de muncă, conform actului nr.5 din 20 septembrie 1991 (forma H-1) și actului f/nr. din 09 decembrie 1991.

Din 04 februarie 1992 i-a fost stabilită indemnizația de dizabilitate și achitată de întreprinderea vinovată de producerea accidentului de muncă.

Până la 01 aprilie 2016 indemnizația stabilită a fost recalculată anual, ținându-se cont de majorarea salariului mediu lunar pe țară. Totodată, și până la 31 martie 2018 indemnizația a fost achitată, însă din motive necunoscute, nefiind avizat, SA "Hidroinpex", începând cu luna aprilie 2018 a sistat achitarea indemnizației, deși aceasta în continuare este obligată să o achite în conformitate cu legislația în vigoare.

A mai invocat că, la 13 iulie 2018, la sediul SA "Hidroinpex" a fost depusă și înregistrată cererea prealabilă. Drept urmare, a fost reluată achitarea indemnizației, fiind achitată pentru luna aprilie și luna mai, însă fără a fi supusă indexării. La fel, careva răspuns scris cu referire la achitarea restanței acumulate pe motivul lipsei indexării anuale în conformitate cu prevederile legale, nu a primit.

Raportând circumstanțele de fapt la aspectele de drept, reclamantul a constatat că, SA "Hidroinpex" în mod tacit, fără a informa și fără a avea temei legal a încetat achitarea indemnizația de dizabilitate survenită în urma accidentului de muncă produs din vina angajatorului.

Carauș Valentin a mai indicat că, el fiind ex-angajat al întreprinderii SA "Hidroinpex", la moment persoană cu dizabilitate accentuată cu pierderea capacității de muncă totală (inapt de muncă) în urma accidentului de muncă, ca rezultat al accidentului de muncă, a pierdut capacitatea de muncă total și în conformitate cu art. 34 al Legii asigurării pentru accidente de muncă și boli profesionale coroborate cu art. 5 al Legii privind modul de recalculare a sumei de compensare a pagubei cauzate angajaților în urma mutilării sau a altor vătămări ale sănătății în timpul exercitării obligațiilor de serviciu, întreprinderea este obligată și în continuare să achite despăgubirea pentru accidente de muncă sub forma indemnizației lunare, care anual se recalculează în coraport cu salariul mediu lunar pe țară.

Respectiv, lunar, începând cu luna februarie a anului 1992 a așteptat ca SA "Hidroinpex" își va onora obligațiunea și îi va achita indemnizația cuvenită prin lege. Cu regret însă, la 01 aprilie 2016, SA "Hidroinpex" mai întâi nu și-a onorat obligația de a recalcula indemnizația după care și cele ulterioare din 2017 și 2018 nu le-a achitat. Iar începând cu luna aprilie 2018, SA "Hidroinpex" a încetat a achita indemnizația în mod tacit, fapt care îi încalcă dreptul la protecție socială garantată de lege și îi lezează dreptul la proprietate prin prisma art.1 Protocolul 1 CEDO.

În fața instanței de judecată reclamantul a solicitat recalcularea indemnizației lunare de dizabilitate survenite în urma accidentului de muncă, achitarea restanței indemnizației lunare de dizabilitate în mărime de 26 416,2 lei, încasarea penalității de întârziere la achitarea indemnizației lunare în mărime de 18 401,10 lei și a

cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 29 martie 2019 a Judecătorei Soroca (sediul Central), a fost admisă parțial cererea de chemare în judecată depusă de Carauș Valentin.

A fost obligată SSA "Hidroinpex" să recalculeze și să achite începând cu 01 aprilie 2018 indemnizația lunară de dizabilitate survenită în urma accidentului de muncă lui Carauș Valentin.

A fost încasată de la SA "Hidroinpex" în beneficiul lui Carauș Valentin, restanța la plata indemnizației de dizabilitate survenită în urma accidentului de muncă în sumă de 26 416,20 lei, penalitatea de întârziere în sumă de 18 401,10 lei, prejudiciul moral în sumă de 4 000 de lei și cheltuielile de asistență juridică în cuantum de 4000 de lei.

A fost încasată de la SA "Hidroinpex" în beneficiul statutului, taxa de stat în mărime de 1 444,51 de lei de a cărei plată a fost scutit reclamantul la înaintarea acțiunii.

În rest, acțiunea în partea încasării prejudiciului moral într-o sumă mai mare, a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

Prin decizia din 10 decembrie 2019 a Curții de Apel Bălți, au fost respinse apelurile declarate de către SA "Hidroinpex" și de către Carauș Valentin și menținută hotărârea din 29 martie 2019 a Judecătorei Soroca (sediul central).

Pentru a decide astfel instanțele au reținut că, în conformitate cu prevederile art.5 al Legii privind modul de recalculare a sumei de compensare a pagubei cauzate angajaților în urma mutilării sau a altor vătămări ale sănătății în timpul exercitării obligațiilor de serviciu, recalcularea sumei de compensare a pagubei în modul specificat la art.4 alin.(1) se efectuează anual, începând cu 1 aprilie, în cazul când salariul, mediu lunar pe țară din anul precedent anului curent de plată depășește cu cel puțin 5 la sută salariul mediu lunar pe țară luat în calculul anterior al sumei de compensare, iar careva temeieri legale de a nu recalcula și achita această sumă reclamantului în speță nu au fost identificate.

La 20 martie 2020 (prin oficiul poștal), SA "Hidroinpex" a declarat recurs împotriva deciziei din 10 decembrie 2019 a Curții de Apel Bălți, solicitând casarea acesteia și remiterea cauzei la rejudecare într-un alt complet de judecată.

În motivarea recursului a indicat că instanța de apel la pronunțarea deciziei a interpretat eronat legea.

La 19 iunie 2020 (prin poștă electronică), Carauș Valentin, reprezentat de avocatul Drumea Gheorghina, a depus o referință la recursul declarat de către SA "Hidroinpex", solicitând considerarea acestuia ca fiind inadmisibil.

Analizând temeierile invocate în cererea de recurs, referință, în raport cu materialele cauzei și prevederile legale, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul declarat de către SA "Hidroinpex", inadmisibil, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) al Codului de procedură civilă, părțile și

alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) al Codului de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) al Codului de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) al Codului de procedură civilă.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) al Codului de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Dat fiind faptul că temeiurile de declarare a recursului împotriva deciziei curții de apel, prin prisma prevederilor secțiunii a 2-a a capitolului XXXVIII al Codului de procedură civilă, sunt strict delimitate de art. 432, Completul reține că reieșind din prevederile art. 437 alin.(1) lit. f) al Codului de procedură civilă, în sarcina recurentului este impusă obligația delimitării esenței, temeiului și argumentării acelei/acelor încălcări esențiale și/sau a acelor circumstanțe ce indică la aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural, și care ar dicta necesitatea considerării recursului ca fiind admisibil.

În speță, însă criticile invocate de SA "Hidroinpx", nu pot duce la admisibilitatea recursului, ori acestea nu pot fi reținute prin prisma art. 432 al Codului de procedură civilă, în condițiile în care se insistă în mod exclusiv asupra reaprecierii circumstanțelor cauzei, în detrimentul evidențierii ilegalității soluției instanței de apel.

Acest fapt denotă caracterul declarativ a recursului, fiind lipsit de esență, care evidențiază simplul fapt al dezacordului recurenteii cu soluția dată de instanța de apel, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare al recursului, având în vedere faptul că, rolul exclusiv al recursului este de a asigura efectuarea unui control de legalitate a deciziei atacate în baza temeiurilor legale de declarare a recursului strict prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) al Codului de procedură civilă.

Or, nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor factice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea amănunțită a motivelor de nelegalitate pe care se întemeiază, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului înseamnă nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată. Aderent, recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, condiția legală a dezvoltării motivelor de recurs implicând determinarea greșelilor anume imputate instanței de apel, o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează.

Abordarea recurenței, în speță, însă evidențiază în mod clar dezacordul acesteia cu soluția dată de instanța de apel, iar argumentele recursului nu permit identificarea omisiunilor sau erorilor care ar impune considerarea acestuia ca fiind admisibil.

Prin prisma jurisprudenței CtEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, trăsătură distinctivă care nu este evidențiată în cererea de recurs declarată de către SA "Hidroinpex".

Astfel, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată lipsa temeiurilor care ar dicta necesitatea considerării recursului ca fiind admisibil.

În conformitate cu art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) ale Codului de procedură civilă, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de către SA "Hidroinpex".

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru